

Związek Pracodawców Zakładów
Termicznego Przekształcania Odpadów
Przemysłowych i Medycznych Na Rzecz
Ochrony Zdrowia i Środowiska

61-619 POZNAŃ UL. KARPIA 27/C, WWW.ZPZTPO.PL, E-MAIL: BIURO@ZPZTPO.PL

POZNAŃ, dnia 20 lipca 2023 rok

L.dz. 2/03/2023/GIOŚ

Szanowny Pan

Krzysztof GOŁĘBIOWSKI
Główny Inspektor Ochrony Środowiska
ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. 3
02-362 Warszawa
gios@gios.gov.pl

Szanowny Panie Ministrze,

w imieniu Związku Pracodawców Zakładów Termicznego Przekształcania Odpadów Przemysłowych i Medycznych Na Rzecz Ochrony Zdrowia i Środowiska (ZPZTPO) z siedzibą w Poznaniu przy ul. Karpią nr 27 lok. C (KRS 0000789328, NIP 9721301251) przekazujemy Panu przemyslenia naszej organizacji w trzech sprawach kluczowych dla polityki środowiskowej w Polsce.

1. Problemem, który w Polsce powszechnie występuje jest tolerancyjne podejście władz środowiskowych w Polsce do problemów ułatwiającej przestępczość gospodarczą w zakresie tworzenie i likwidowania nielegalnych składowisk odpadów niebezpiecznych. Z oglądu problemu dokonywanego przez członków naszego Związku zasadniczym jest to, że przy wyłanianiu podmiotów do likwidacji tzw. bomb ekologicznych niedostatecznie weryfikuje się zdolności tych, którzy do realizacji tych zadań są wyłanianiani. Mamy tutaj na uwadze zarówno brak fizycznych jak i niedostateczne do wymaganych zdolności podmiotów zbierających i transportujących odpady, którym likwidację składowisk zleca się w konsorcjach z podmiotami prowadzącymi instalacje do ich unieszkodliwiania. W czasie realizacji tych zadań od udzielenia zlecenia, w toku jego realizacji jak i po jego zakończeniu brak jest dostatecznego nadzoru w zakresie bilansowania szacunków ilości odpadów z faktycznymi transferami oraz zdolnościami instalacji, które w likwidacji konkretnych składowisk uczestniczą. W ten sposób powstają wtórne składowiska z tych odpadów, które w toku likwidacji składowisk są niewłaściwie zagospodarowane. Z powyższego wynikają następujące wnioski:

- **po pierwsze:** nadzorujących likwidację nielegalnych składowisk należy przeszkolić w zakresie występowania tego rodzaju nieprawidłowości,
- **po drugie:** należy wzmocnić nadzór nad podmiotami, które w likwidację bomb ekologicznych są angażowane.

2. W naszym kraju powszechnym jest niestosowanie się podmiotów zagospodarowujących odpady do zasady bliskości wyrażonej w art. 20 ustawy o odpadach. Analiza postępowań przetargowych wskazuje na to, że Zamawiający te czynności często uchylają się od stosowania tej zasady w zamówieniach publicznych na usługi zbioru, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Naszym zdaniem przepisy o zamówieniach publicznych (np. art. 17 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 116 ust 1 zd. 2) nie zwalniają zarówno podmiotów organizujących przetargi jak i Krajowej Izby Odwoławczej ze stosowania się do art. 20 ustawy o odpadach, przepisu bezwzględnie obowiązującego „wszystkich wobec wszystkich (erga omnes)”. Przeto, naruszeniem tutaj przywołanego przepisu jest przypisywanie w warunkach przetargowych dowolnych % wag (punktów) za realizację tej zasady i uznawanie tego naruszenia w orzeczeniach KIO za dozwolone.

Skutkiem powyższej praktyki szeroko otwiera się „drzwi” do ignorowania zasady bliskości i zgody na przewożenie odpadów w celu ich odzysku lub unieszkodliwienia z miejsca wytworzenia na przeciwległe krańce Polski. Poza negatywnym oddziaływaniem na środowisko, w ten sposób tworzy się lukę prawną, z której powszechnie korzystają nieuczciwi przewoźnicy i środowiskowi przestępcy.

Wnioski z tego wynikające są następujące:

- **po pierwsze**, zasada bliskości powinna być bezwarunkowo i bezwzględnie stosowaną zgodnie z intencjami ustawodawcy wyrażonymi w art. 20 ustawy o odpadach,

- **po drugie**, należy przeciwdziałać temu, by w następstwie ignorowania tej zasady nieuczciwi przedsiębiorcy żonglowali ilościami odpadów zebranych oraz odzyskanych i unieszkodliwionych w instalacjach na terenie całej Polski utrudniając przez to skuteczny nadzór nad ich ilościowym zagospodarowaniem .

3. Istotnym dla członków naszego Związku oraz skutków środowiskowych jest uznanie tego, że podmioty przetwarzające odpady, także niebezpieczne, w tym medyczne, na energię elektryczną i/lub ciepłą w zamian za proces D 10 mogły by się posługiwać procesem R 1. Tak od wielu lat jest w szeregu krajów członkowskich Unii Europejskiej. Dla przykładu, w załączeniu do tego pisma przesyłamy Panu rozporządzenie Republiki Francuskiej obowiązujące w tej kwestii od 1 stycznia 2013 roku.

Z powyższego wynika co następuje:

- zamiana procesu D 10 na proces R 1 wzmocni w Polsce dążenie do poprawy wykorzystania zasobów energetycznych odpadów do celów gospodarczych;

- rozwiązanie powyższe wpisuje się w zasady gospodarki o cyklu zamkniętych i stosowania procesów bardziej restrykcyjnych i technologicznie wymagających w ochronie środowiska przed emisjami.

Szanowny Panie Ministrze,

mając powyższe na uwadze bardzo Pana prosimy o uwzględnienie wyżej zasygnalizowanych problemów w praktyce nadzoru Inspekcji nad podmiotami zaangażowanymi w gospodarkę odpadami oraz o wsparcie wniosków z tego wynikających w opiniowaniu projektów legislacyjnych.

Z poważaniem,

Robert Saran

.....
Robert Sarana
Prezes Zarządu

Karina Szafranek Braś
.....
Karina Szafranek Braś
Wiceprezes Zarządu